

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים

יצואנים, מחזירים לכם כסף - לא תיקחו?

עו"ד גיל נדל

יצואנים רבים זכאים להחזרי מס (מכס/מס קניה) מרשות המסים או לדחיית תשלומי מסי יבוא ובתקופה הזאת - שכל שקל נספר וכל שקל חשוב - כדאי ליצואנים לממש את זכאותם.

מהו הישבון? הסבירה זאת רשות המסים באתר האינטרנט שלה (ואנו מתמצתים ומבארים את הדברים) - הישבון הוא תהליך של דחיית תשלום מס או החזר מיסי יבוא (מכס, מס קניה) ליצואנים, העונים על אחת מההגדרות הבאות: הם מייבאים מרכיבים (שחבים במסי יבוא) המשמשים לייצור מוצרים ליצוא; הם רוכשים מרכיבים שיוצרו בייצור מקומי (שחבים במס קניה) המשמשים לייצור מוצרים ליצוא ובין אם מיוצאים.

באופן כללי - יצואן יהיה זכאי להשבת מכס ומס קניה על חומרי הגלם ששימשו לייצור המוצר שהוא (היצואן) מייצא, וכפי שהסביר זאת בית המשפט העליון: "הישבון" כשמו כן הוא, כלומר השבה של מה ששולם. זהו הסדר של השבה בלבד. תכליתו של ההישבון... היא השבת מסי הייבוא ששולמו בגין תשומות ששימשו בייצור מוצרים לייצוא. טעם הדבר הוא שברגע שתשומה מסוימת יובאה ולאחר מכן יוצאה בגדרי מוצר אחר, אין הצדקה לחייבה במסי ייבוא, משום שבסופו של דבר לא אירע ייבוא אמיתי ומלא. לכן עם הייצוא מוענק "הישבון" בגין מסי הייבוא ששולמו. זו תכליתו והגיונו של הסדר ההישבון. אין תכליתו עידוד הייצוא או מתן סובסידיה ליצואנים. תכליתו היא השבה והשבה בלבד". "פעולת ההישבון נועדה לסייע ליצואנים לייבא חומרי גלם הדרושים לתהליך הייצור, או לקנותם בארץ בלי שנטל המיסים המוטלים עליהם יפגע בכדאיות העסק" הוסיפה וביארה רשות המסים.

על כמה שנים רטרואקטיבית ניתן לדרוש את ההישבון? בכל הנוגע למרכיבים מיובאים ששילמו מכס ומס קניה - ניתן לתבוע הישבון עד 5 שנים רטרואקטיבית מיום הגשת התביעה ובכל בנוגע למרכיבים מייצור מקומי ששילמו מס קניה ניתן לתבוע הישבון עד 3 שנים רטרואקטיבית מיום הגשת התביעה.

האם היצואן שמייצא את טובין זכאי לקבל את ההישבון בגין מסי היבוא ששולמו על חומרי הגלם או שמא היבואן שייבא את חומרי הגלם זכאי להישבון? התשובה היא שהיצואן זכאי לקבל את ההישבון. השאלה אינה מתעוררת, כמובן, במקרים בהם היצואן הוא גם יבואן חומרי הגלם, שכן מדובר בגוף אחד, אבל היא מאד רלבנטית במקרים בהם היצואן רוכש בישראל את חומרי הגלם מיבואן שייבא את חומרי הגלם ושילם בגינם מסי יבוא. כאמור, התשובה היא שהיצואן הוא זה שזכאי לקבל את ההישבון. אלא שמיד תישאל השאלה - כיצד יוכל היצואן להוכיח מהם מסי היבוא ששולמו בגין חומרי הגלם שהוא השתמש בהם בייצור המוצר המוגמר שיוצא? והתשובה ברורה - היצואן יהיה חייב את סיועו של היבואן בהוכחת סכומים אלו. היבואן יכול להעביר את הנתונים אל היצואן (הצהרות

היבוא שבהם יובאו חומרי הגלם), והוא רשאי להעבירם ישירות לרשות המסים ככל שהוא מעונין לשמור על סודיות הנתונים ולא לחושפם בפני היצואן.

הישבון מיושם באמצעות שני מסלולים: האחד - מסלול ההשבה, דהיינו, שהיבואן משלם את המסים ביבוא ולאחר מכן הוא מקבל את השבתם ביצוא הטובין המוגמרים (אנו מניחים לצורך הפשטות שהיבואן והיצואן הם גוף אחד). המסלול השני - מסלול המס הנדחה, דהיינו שהיבואן דוחה את תשלום מסי היבוא לאור התחזית שבסופו של דבר חומרי הגלם ישמשו במוצר מוגמר שייבא.

הישבון והסכמי הסחר: ישנם מספר הסכמי אזור סחר חופשי שאינם מאפשרים קבלת הישבון על מכס ששולם בגין חומרי גלם מיובאים, במידה והמוצר הסופי מיוצא עם תעודת מקור. הרעיון המונח ביסוד הגבלה זו הינו שתפקיד הסכמי הסחר לעודד שימוש בחומרי גלם מקומיים או בחומרי גלם שמקורם במדינות המתקשרות ולהעניק תמריץ שלילי לשימוש בחומרי גלם ממדינות שלישיות. מדובר בהסכמי אזור סחר חופשי עם האיחוד האירופי, מדינות אפטא ותורכיה. הגבלות אלו חלות רק על הישבון של מכס, אך הישבון של מס קניה אפשרי גם לפי הסכמי אזור סחר חופשי.

במישור הפרוצדורלי, יצואן המעוניין להתניע את תהליך ההישבון נדרש לפתוח תיק הישבון ביחידת ההישבון בבית המכס מרכז או בבית המכס חיפה (בהתאם למקום מושבו של היצואן), להמציא מסמכים מתאימים ולהיות נכון לביקורת תקופתית, שלאחריה הוא יהיה זכאי לקבל את ההישבון.

סכומי ההישבון מוחזרים בתוספת הצמדה וריבית שנתית של 4 אחוזים, מנגנון שמירת ערך מכובד ביותר. יצואנים יקרים, מחזירים לכם כסף, לא תיקחו?

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com /או בטלפון 03-6089979.